

Pięcioletówka z Pałacem Branickich niedługo trafi do naszych portfeli

Narodowy Bank Polski (NBP) wprowadza do obiegu monety okolicznościowe o nominale 5 zł z serii „Odkryj Polskę” – Pałac Branickich w Białymstoku. „Wersal Podlasia” został przedstawiony na rewersie monety. Okolicznościowa pięcioletowa moneta w standardzie obiegowym wyemitowana została w nakładzie do 1, 200 mln sztuk. Monetę można zamienić po wartości nominalnej w Oddziałach Okręgowych NBP.

„Późnobarokowy rezydencjonalny pałac Branickich w Białymstoku wraz z otaczającym go parkiem i zwierzyńcem [...] należał do najwspanialszych siedzib magnackich u schyłku dawnej Rzeczypospolitej szlacheckiej i przez odwiedzających był nazywany „Wersalem podlaskim”.

Historia pałacu sięga początków XVII w., kiedy to Piotr Wiesiołowski, zwany Młodszym, wznosił niewielki, dwukondygnacyjny, murowany dwór późnorenesansowy [...].

W końcu tegoż stulecia dobra białostockie stały się własnością Branickich, małopolskiego rodu Gryfitów, którzy przybyli na Podlasie z Branic pod Krakowem.

Stefan Mikołaj Branicki, syn Aleksandry Katarzyny Czarnieckiej (córką bohatera narodowego Stefana Czarnieckiego), zapragnął ulokować w Białymstoku swoją główną siedzibę rodową.

W 1692 r. otrzymał od króla przywilej na wybudowanie miasta o tej samej nazwie co istniejąca wieś Białystok.

W latach 1691–1697 przebudowano dawny obronny dwór Wiesiołowskich w barokowy pałac [...].

Dalsza rozbudowa pałacu i całej rezydencji miała miejsce w latach 1728–1771 i była prowadzona przez nowego gospodarza Jana Klemensa Branickiego, hetmana wielkiego koronnego i kasztelana krakowskiego. [...].

W 1802 r. spadkobiercy hetmana Branickiego sprzedali pałac królowi pruskiemu Fryderykowi Wilhelmowi III, a od 1807 r. jego nowym właścicielem został car rosyjski Aleksander I.

Stopniowo dokonywała się dewastacja pałacu, szybsza od 1837 r., kiedy to ulokowano w nim Instytut Panien Szlacheckich i dostosowano wnętrza pałacowe do potrzeb placówki edukacyjnej.

W czasie I wojny światowej pałac i ogród zostały zrabowane oraz zdewastowane przez wojska rosyjskie i niemieckie.

Wyremontowany był siedzibą białostockiego urzędu wojewódzkiego w II RP.

Działania wojenne w 1944 r. spowodowały zniszczenia pałacu szacowane na mniej więcej 70%.

W latach 1945–1960 systematycznie odbudowywany do stanu z połowy XVIII w., tj. okresu jego największej świetności. Od początku lat 50. XX w. jest siedzibą Akademii Medycznej, obecnie Uniwersytetu Medycznego – przybliży historię obiektu prof. dr hab. Cezary Kukło.”

Więcej informacji znajduje się w folderze emisyjnym

O NBP:

Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo do emitowania monet i banknotów w Polsce. Wszystkie znaki pieniężne emitowane przez NBP – w tym kolekcjonerskie – są prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Kolejna emisja zaplanowana jest na 3 grudnia 2020 r. Tego dnia Narodowy Bank Polski wprowadzi do obiegu srebrną monetę o nominale 50 zł oraz złotą monetę o nominale 500 zł z serii „Skarby Stanisława Augusta” – Władysław IV.

*źródło: Narodowy Bank Polski
Oddział Okręgowy w Białymstoku*

oprac. Aneta Kursa

